

anhelat i triomfal jorn de glòria arribarà tant prompte com els pobles de la Garrotxa sapiguen lluitar amb la mateixa ardidesa que'ls que banya el nostre brau Mediterrà.

Tot quant es fassi per a despertar als ciutadans d'aqueixes hermoses terres ha de mereixer, forçosament, l'apoi i simpatia de tots els que estimém la nostre Patria i lluitém per a les seves llibertats. Endevan, doncs, i ja sabeu valents i decidits amics del *Centre Republicà* de Lladó que estaré sempre al vostre costat com hi estic també an el dels demés correl·ligionaris del districte de Vilademuls, qu'es veurá respectat i lliure tant prompte la honrada gent de la Garrotxa compleixi amb el seu deure.

E. DUCH SALVAT.

EL MEU ESGUART

Es l'ànima que's deixonda, és un poble que neix a la vida dels pobles engendrat per sofriment que infanta el quietisme. Es la psicologia dels pobles morts: al reviure jamai poden agermanar-se amb les creencies rutinaries ni poden alentar els errors d'una fé ni ésser adalits de polítiques mal-sanas. Un poble que té una bella gesta de civilitat és un poble mogut per un ideal, per un ideal excels. Esguardem amb admiració al poble aquet i oferim-li llealment, sincerament ésser un soldat en les seves fileres, ésser un fidel soldat de la host llibertadora.

Recordem uns bells versos d'Aubigne:

Dieu que la llei per el princep publicada
vos ha lligat les mans, l'ànima no está lligada.

L'ànima?... L'ànima d'un poble no pot romandre lligada per llei de cap mena de tirá; ella está per damunt de tots els poders del déspota, ella és la que no pogué matar la reialesa absolutista ni l'esglesia fanática, ella és la que enderroca les apressions, ella és la que empeny envers el progrés i herencia de les generacions.

I és aquesta ànima, l'ànima d'un poble tingut per feudatari dels ministres de la religió qui crea una fulla, qui funda un periódic per a defensar, per a propagar un ideal de llibertat i de justícia. No han pogut els dominadors, els carcellers de la voluntat, empresonar l'ànima, l'ànima que eixint d'un poble de la nostre Espanya ont com en tots no hi ha vestigi del progrés, ni cap noció de grandesa sab erigir un ferm baluart des d'ont defensar-se, des d'ont deslliurar-se.

Avant benevolgut poble garrotxí!.... La teva obra pot ésser feconda si pérfidés tentacions no

redueixin la teva ànima, no prostitueixin les teves intencions. El teu periódic, aquest present de vida, entrarà fins les llars ont el déu de l'egoisme aguanta el deu de l'indiferencia i hi arribarà discretament i avui serà el vell xacrós i demá el briuall entramaliat qui'l llegirá i l'altre dia el jove i l'home, la noia i la dòna i ell farà tembalejar dintre aquelles intel·ligencies tancades l'idea d'un més enllá, ell farà deixondar-se una inquietut a l'esflorar tot el misteri d'una altra vida real, l'inquietut de gaudir d'aquesta existencia descoberta i necessaria per una generació del segle XX.

Será la revolta cívica, será el daltabaix d'un passat i la construcció d'un pervindre, será canalitzar una opinió engasagada i esgarriada envers ideals de veritat i de grandessa, será enlairar un poble fins al nivell dels de les nacions més civilitzades, será l'alenada de coses noves vinguda des d'ont se lluita per a assolir un perfeccionament que produeixi un benestar.

Amb joia escrie aquestes quartilles per a un periódic que deu esmersar sement de regeneració i amb elles esguardo al reialme de la Garrotxa pensant que poble que tal fá jamai deixarà germinar en el terreny que amb llur tasca conreui la mala herba destructora de tots els esforços.

JOAQUIM SAMARUC.

¡OH, AVENÇ!

Benvingut sias a aquesta terra garrotxana; terra que vol ésser lliure porque es digna terra que no vol ésser esclava, terra que no serà esclava porque sabrá lluitar.

Benvingut sias ¡oh Avenç!, repeteixo, des de l'intim del cor a l'apareixer triomfant per primera vegada, puix amb ton adveniment, amb ta brava gesta, amb la teva força, l'ànima ha sentit l'estremitut, l'esgarriança, d'un ideal que anuncia nova vida, nova vida que porta l'alenada d'un nou mon.

Si la Garrotxa desde molt temps se troba pobre, sense actuació política, sense cultura propia, sotmesa al govern de gent que no estimen la seva terra, que no estimen el seu poble, i ha perdut la noció de la propia personalitat, de la propia dignitat i s'ha deixat esclavitzar; encar que ànimes escullides hagin conservat el recort del passat, mantinguent la protesta passiva contra el present, passant silencioses, isolades, i, al capdevall, fins en aquets escrits clarividents s'hi há esborrat la conciencia reflexible de la colectivitat restant no més, amb accentuació especial el mateix sentit incons-